ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

№ 5

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП/б/Б

Часопіс — падручнік для пачатковых парт-школ

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА 1931

ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

ЧАСОПІС—ПАДРУЧНІК
ДЛЯ ПАЧАТКОВЫХ ПАРТЫЙНЫХ ШКОЛ

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

№ 5

МІЖНАРОДНАЕ СТАНОВІШЧА І ПАГРОЗА НОВАЕ ВАЙНЫ

Рэдколегія:
А. КАНАКОЦІН, Я. РАМАНЧУК,
П. СТАРАВОЙТАЎ, Д. ОРЛІС

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
МЕНСК—1931

Заказ № 980. 9.300 экз. (2 арк.) Галоўлітбел № 1035.

Друкарня імя Сталіна.

Р. Гаеўскі.

Капіталістычны крызіс расьце і паглыбляецца.

Капіталістычныя крызісы не зьяўляюцца выпадковымі. Дарма так кажуць буржуазныя і соцыял-дэмократычныя «вучоныя» эканомісты. Капіталістычныя крызісы, як цяперашні сусьветны эканамічны крызіс, зьяўляюцца вынікам капіталістычных супярэчнасьцяй. Што-ж гэта за супярэчнасьці, якія раджаюць крызіс?

Галоўная супярэчнасьць, ад якой выходзяць усе іншыя супярэчнасьці, зьяўляецца супярэчнасьць паміж грамадзкім характарам вытворчасьці і прыватным характарам прысваеньня прадуктаў грамадзкае працы. Як гэта зразумець? А вось як. Рабочы, які працуе на фабрыцы або на заводзе, нічога ня мае акрамя сваіх мазолістых рук. Сваю працу ён за бясцэнак вымушаны, каб не памерці з голаду, прадаваць буржуазіі, а буржуазія, у руках якой знаходзяцца фабрыкі і заводы, выкарыстоўвае рабочую сілу і стараецца як мага больш выціснуць з яе прыбытку. Капіталіст будуе фабрыкі і наладжвае вытворчасьць не для таго, каб забясьпечыць грамадзтва патрэбнымі продуктамі, а выключна толькі для таго, каб як мага больш пакласьці ў сваю кішэню грошай. У пагоне за золатам капіталісты разьвілі сваю гаспадарку. Але разьвіцьцё капіталістычнай гаспадаркі сустракае на сваім шляху непераможныя перашкоды, якія яны самі сваёй дзейнасьцю ствараюць. Гэтая галоўная перашкода—зганеньне мас. Масы ня могуць купіць усе тыя тавары, якія капіталіст вывозіць на рынак, не таму, што яны ім не патрэбны, а таму, што ў іх няма на гэта грошай. Галоўная адзнака крызісу ў тым што рынак завальваецца таварамі, а купляць іх няма каму, таму што працоўныя масы ня маюць грошай. Зразумела, калі няма рынку збыту, калі

тавар ня купляюць, капіталіст памяншае вытворчасьць сваёй фабрыкі або нават зусім яе закрывае, а рабочыя, прызначаныя на голад, выганяюцца з фабрыкі.

Такіх крызісаў у гісторыі капіталізму было вельмі шмат.

Цяпер усе краіны ўцягнуты ў сусьветны рынак. Залежнасьць гаспадаркі аднае краіны ад другое вельмі вялікая. Дзякуючы гэтаму крызісы ахапляюць вялікую колькасьць краін, а іх руйнуючая сіла вельмі вялікая. Якія-ж характарныя рысы цяперашняга экономічнага крызісу, які зьяўляецца «самым глыбокім і самым сур'ёзным крызісам» (Сталін) сусьветнага капіталізму? Цяперашні экономічны крызіс характарызуецца наступнымі галоўнымі момантамі:

1) Крызіс ахапіў усю зямную кулю, за выключэньнем аднэй старонкі, якая прагнала капіталістаў і будуе соцыялізм. Гэтая краіна—бацькаўшчына сусьветнага пролетарыяту—Савецкі Саюз. Яшчэ нядаўна некаторыя капіталістычныя дзяржавы, як Францыя, Данія і Швэцыя былі ў параўнаўча лепшым становішчы. Капіталістам здавалася, што крызіс да іх не датычыцца. Але цяпер і гэтыя краіны таксама ахоплены крызісам.

2) Г л ы б і н я к р ы з і с у. Яна вельмі яскрава паказана на гэтай дыяграме.

Вытворчасьць чыгуну за адзін год зьнізілася:

У Канадзе	на 57 проц.	У Бэльгіі	на 31 проц.
„ ПАЗШ[1])	„ 44 „	„ Чэхаславакіі	на 24 „
„ Германіі	„ 41 „	„ Італіі	„ 20 „
„ Англіі	„ 40 „	„ Францыі	„ 12 „
„ Польшчы	„ 35 „		

Вытворчасьць сталі за адзін год зьнізілася:

У Канадзе	на 46 проц.	У Бэльгіі	на 31 проц.
„ Англіі	„ 43 „	„ Чэхаславакіі	на 29 „
„ ПАЗШ	„ 42 „	„ Італіі	„ 23 „
„ Германіі	„ 37 „	„ Францыі	„ 17 „

Гэтых дыяграм, характарызуючых упадак капіталістычнай гаспадаркі, можна было-б прывесьці цэлыя сотні. Абмяжуемся

---

[1]) Паўночна-Амэрыканскія Злучаныя Штаты.

гэтымі, іх зусім дастаткова, каб зразумець вялізарны занпад прамысловасьці ў капіталістычных краінах.

3) К р ы з і с а х а п і ў у с е г а л і н ы п р а м ы с л о в а с ь ц і. Мала таго, крызіс наваліўся як на прамысловасьць, так і на сельскую гаспадарку. Усе сельскагаспадарчыя краіны, усе колёніі і паўколёніі таксама ахоплены крызісам. Мільёны дробных вытворцаў сельскагаспадарчых продуктаў шпарка бяднеюць, дзякуючы катастрофічнаму зьніжэньню цэн на продукты, якія яны вырабляюць.

Але-ж цэны дзякуючы крызісу зьніжаюцца няроўнамерна на ўсе продукты. Больш усяго яны ўпалі на сырэц (50 проц.) і на продукты, якія вырабляюцца ў колёніях. Зьніжэньне цэн на сельскагаспадарчыя продукты таксама вельмі вялікае. Што датычыцца зьніжэньня цэн на продукты прамысловасьці, то гэтае зьніжэньне значна меншае. Капіталісты, якія картэлявалі (аб'яднаалі) у сваіх руках паасобныя галіны прамысловасьці, завальваюць склады таварамі, часамі нішчаць іх, але ня ідуць на зьніжэньне цэн на гэтыя тавары. Капіталістычнае аб'яднаньне (трэсты, картэлі, сындыкаты), якія трымаюць у сваіх руках вялізарныя запасы тавараў, ня хочуць прадаваць іх па паніжаных цэнах. Газэты вельмі часта прыносяць паведамленьні, што якое-небудзь капіталістычнае аб'яднаньне лічыць больш мэтазгодным зьнішчыць частку сваіх запасаў, каб толькі не прадаваць іх па паменшаных цэнах. Прывядзем некалькі прыкладаў: У Бразіліі (Паўднёвая Амэрыка) выкінулі ў мора 2 мільёны мяшкоў кавы. У Амэрыцы прэзыдэнт Гувэр агітуе фэрмэраў (так называюцца там дробныя вытворцы сельскагаспадарчых продуктаў), каб яны паменшылі плошчу засеву на 20 проц. У Германіі збожжа апрацоўваюць асобным газам або фарбай, пасьля чаго чалавек ня можа яго спажываць. Такое жыта пасьля гэтага па зьніжаных цэнах прадаюць на корм жывёле. У Румыніі і кукуруза каштуе таней, чым дровы, дзякуючы чаму ў шмат якіх месцах пачалі ёю паліць у печцы, а ў ПАЗШ паляць кукурузай нават паравозы.

Соцыялістычнае значэньне няроўнамернасьці зьніжэньня цэн вельмі яскравае.—Мільёны дробных вытворцаў у колёніях руйнуюцца дзякуючы вялікаму зьніжэньню цэн на продукты, якія яны вырабляюць. Што датычыцца да пролетарыяту, дык каштоўнасьць тавараў, якія ён спажывае, дзякуючы слабаму зьніжэньню

раздробных цэн, зусім нязначнае, а ў Францыі нават павялічылася. Але-ж гэта яшчэ ня ўсё. Калі яшчэ да гэтага далучыць зьніжэньне заработнае платы і нябачны рост беспрацоўя, то ня цяжка зразумець, што ўвесь цяжар крызісу кладзецца на плечы працоўных.

4) Крызіс паглыбляецца і зацягваецца. Мы ўжо бачылі, што монополістычныя (злучаныя ў адно) капіталістычныя організацыі затрымліваюць, не дапускаюць зьніжэньня цэн. Гэтым самым затрымліваецца рэалізацыя (продаж) таварных запасаў. Усё гэта вядзе да таго, што яшчэ больш павялічваюцца вялікія запасы тавараў.

Становішча рабочае клясы ў капіталістычных краінах з кожным днём пагаршаецца.

Усю цяжкасьць экономічнага крызісу, які ўсё больш разрастаецца, капіталісты стараюцца пералажыць на рабочую клясу. У цэлым радзе дзяржаў зьніжаецца заработная плата. За 1930 г. у Польшчы яна зьнізілася на 30 проц., у Англіі і Германіі на 20 проц., у Францыі на 11 проц. Да гэтага трэба дадаць, што за мяжой рабочы, асабліва нékваліфікаваны, атрымлівае жабрацкую пэнсію.

Што датычыцца беспрацоўя, то яно за апошні час прыняло вялізарныя памеры. У студзені г. г. Профінтэрн палічыў колькасьць беспрацоўных. Выявілася, што ва ўсіх капіталістычных краінах у той час было 33 млн. 115 тыс. беспрацоўных, ня лічачы поўбеспрацоўных,якія працуюць толькі 2—3 дні на тыдзень.

У ПАЗШ	у студзені	беспрацоўных	было	10	мільёнаў
„ Германіі	„	„	„	5,3	„
„ Лацінскай Амэрыцы [1])		„	„	4	„
„ Англіі	„	„	„	3,5	„
„ Японіі	„	„	„	2	„
„ Італіі	„	„	„	1,8	„
„ Польшчы	„	„	„	0,5	„

Нават у такіх краінах, дзе насельніцтва ня больш некалькіх мільёнаў, беспрацоўе дасягнула вялізарных лічбаў. У Баўгарыі, напрыклад, 200 тыс. беспрацоўных, у Грэцыі 150 тыс., у Голяндыі

[1]) Лацінская Амэрыка—агульная назва краін, якія знаходзяцца ў сярэдняй Амэрыцы і ў паўночнай частцы паўднёвай Амэрыкі.

150 тыс., у Бэльгіі 120 тыс., у Фінляндыі 100 тыс. беспрацоўных. З кожным днём гэтая лічба павялічваецца, зараз яна будзе ня менш 35 мільёнаў, гэта прыблізна чацьвертая частка ўсяе рабочае клясы капіталістычных краін. Гэта значыць, што на 4 рабочых—1 беспрацоўны. А калі да гэтага дадаць сем'і беспрацоўных, то лічба галадаючых, у поўным сэнсе гэтага слова, будзе 150 млн. чалавек. Буржуазія стараецца скрыць сапраўднае становішча рабочае клясы, але ўсё-ж такі ў кожнай газэце мы можам сустрэць дзесяткі паведамленьняў аб самагубстве беспрацоўных на глебе голаду.

Капіталістычная «свабодная праца».

Капіталістычныя газэты ў апошні час вельмі шмат пішуць аб так званай прымусовай працы ў СССР. Задача гэтай кампаніі для нас зусім зразумела—гэтую хлусьню капіталісты хочуць выкарыстаць для таго, каб падрыхтаваць грамадзкую думку для ўзброенага нападу на рабочую клясу і сялянства Савецкага Саюзу. Ня толькі прадажныя газэты падрыхтоўваюць «дымавую завесу», але нават дэпутаты ангельскага парляманту ўносяць запросы аб ужываньні прымусовае працы ў гаспадарцы СССР. Мы добра ведаем, што Кастрычніцкая рэволюцыя зрабіла працу сапраўды свабоднай у нашай краіне. У Савецкім Саюзе, як гаворыць тав. Сталін, праца ёсьць «Справа гонару, справа славы, справа мужнасьці і геройства». Капіталісты вельмі добра разумеюць у чым справа. Яны дасканала разумеюць перавагу соцыялістычнае плянавае гаспадаркі над капіталістычнай бясплянавай анархічнай гаспадаркай, а таксама бачаць творчы энтузіязм рабочае клясы, якая працуе на сябе, а не на капіталіста. Але прызнаць гэта—значыць канчаткова падарваць аўторытэт капіталістычнае сыстэмы перад вачыма працоўнае масы, гэта значыць, прызнаць банкруцтва капіталістычнае сыстэмы. Вось прычыны таго, што капіталісты імкнуцца зваліць «з хворае галавы, на здаровую». Вось прычына тае шалёнае кампаніі хлусьні, якую вядуць капіталісты і ўвесь прадажны друк супроць краіны, якая будуе соцыялізм. Для кожнага працоўнага Савецкага Саюзу зусім зразумела, хто ўжывае прымусовую працу, дзе якраз існуе сапраўднае нявольніцтва. Самую жорсткую эксплёатацыю і нявольніцкую залеж-

насьць пролетарыяту, які даведзены да становішча рэчы, якой гандлююць, капіталісты і соцыял-фашысты прыкрываюць казкамі аб волі, роўнасьці, дэмократыі і г. д. Тав. Ленін, гаворачы аб свабодзе капіталістычнага грамадзтва, казаў, што яна «заўжды застаецца прыблізна такой, якой была воля ў Дрэўня-Грэцкіх рэспубліках: воля для рабаўласьнікаў». У цэлым радзе капіталістычных краін мы можам знайсьці сапраўдныя, нават ня прыкрытыя прыклады прымусовае працы, прыклады сапраўднага нявольніцтва. У Японіі, напрыклад, ёсьць выспа Фармоза, на якой расьце цукравы трысьнік. Гэтая вьспа ахоўваецца паліцыяй і акрамя таго абведзена калючым дротам, праз які пушчаны электрычны ток, каб насельніцтва Фармозы не магло ўцячы. Насельніцтва абложана вялізарнейшым падаткам, якога яно ня можа выплаціць, і згодна законаў, якія там існуюць, пераходзяць у рабства.

Заслугоўвае ўвагі нявольніцтва ў Амэрыцы, у гэтай самай «свабоднай» капіталістычнай краіне. У Паўднёвай частцы Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў да гэтага часу сотні тысяч нэграў фактычна зьяўляюцца нявольнікамі. Як бачым, капіталісты ў чужым воку шукаюць парушынку, а ў сябе ня бачаць цэлага бервяна. Такіх фактаў можна знайсьці вельмі і вельмі многа. Але-ж гэтыя пералічэньні аднялі-б у нас шмат часу і месца. Для нас зусім ясна, што падобныя малюнкі можна сустрэць ва ўсіх колёніях. Мясцовыя суды ў колёніях даюць права капіталістам шукаць і вяртаць назад мясцовых жыхароў колёніі, якія ўцяклі, ня вытрымаўшы катаржныя работы ў капіталістычных маёнтках. У некаторых колёніях нявольнікаў прыкоўваюць да тачкі, або да якога-небудзь іншага прадмету, каб ён ня ўцёк. Не памылімся, калі скажам, што капіталісты глядзяць на колёніяльных жыхароў, як на жывёлу, і цэняць іх пастолькі паскольки «гэтая жывёла» дае ім шалёны прыбытак.

Яшчэ да гэтага часу ў Амэрыцы існуе суд Лінча, якім судзяць толькі нэграў. Суд гэты вельмі хуткі. Куча хуліганаў ловіць нэгра, які па іх думцы зрабіў учынак, і вешае яго на бліжэйшым дрэве, або аблівае газаю і паліць. У Кітаі, калі які-небудзь капіталісты раздушыць аўтомобілем кітайца, плоціць за гэта толькі штраф у некалькі даляраў. Да якое агіднасьці могуць дайсьці «высока культурныя» капіталісты, можа паслужыць прыкладам наступны выпадак. Нядаўна ў Бэрліне дэмонстравалася кіно-карціна.

У гэтай карціне паказваўся выпадак як «сапраўдны леў зьеў жывога нэгра». Гэтая гукавая кіно-карціна зьнята была з натуры.

Вось як стаіць справа з свабоднаю працаю ў капіталістычных колёніях.

Можа гэта толькі ў колёніях? А можа ў перадавых «цывілізаваных» капіталістычных краінах справа стаіць інакш? Ня трэба вельмі клапаціцца, каб знайсьці цэлы рад фактаў, якія малююць цёмную сапраўднасьць «свабоднае працы» ў «культурных» капіталістычных краінах.

Трэба добра зразумець, што ва ўсім сьвеце ўсе багацьці належаць капіталістам, а ў рабочых акрамя сваіх мазалёў няма нічога. Каб жыць, рабочы павінен наймацца да капіталіста. Працаваць трэба 9—10 і нават 14 гадзін у дзень. За дробязі рабочых штрафуюць. Кончыцца месяц—дык няма чаго атрымліваць—усё пайшло на штрафы. Але-ж самае цяжкае гэта тое, што нельга і слова сказаць, бо ўвесь час за табою назірае падганяты, які зараз можа выкінуць цябе на вуліцу, дзе чакае галодная сьмерць. Рабочы ў буржуазных краінах сапраўдны нявольнік, які вядзе ўбогае існаваньне, засуджаны на недаяданьне, пазбаўлены магчымасьці культурна праводзіць час. У рабочага капіталістычных краін ёсьць толькі адзін выхад—або «свабодна» памерці з голаду, або зьнішчыць сваіх гаспадароў, як гэта мы зрабілі ў Кастрычніку 1917 г.

У іх крызіс, у нас уздым.

Зусім інакш стаіць справа ў Савецкім Саюзе. У капіталістычных краінах расьце і паглыбляецца экономічны крызіс як у прамысловасьці, так і ў сельскай гаспадарцы. У капіталістычных краінах пагаршаецца матэрыяльнае становішча, зьніжаецца заработная плата, павялічваецца рабочы дзень і бесьперапынна расьце беспрацоўе.

Гэта вядзе да абвастрэньня супярэчнасьцяй паміж рабочай клясай і капіталістамі і ўзмацняе рэволюцыйны рух рабочае клясы.

Мы ў краіне Саветаў нябачным тэмпам будуем соцыялізм. Вынікі першых двух год пяцігодкі сьведчаць аб тым, што мы

ня толькі выканалі, але і перавыканалі заданьні першых двух год пяцігодкі.

Дасягненьні, якія мы атрымалі ў выкананьні першых двух год пяцігодкі, даюць магчымасьць пасьпяхова выканаць пяцігодку ў чатыры гады, а па некаторых галінах нашае гаспадаркі ў тры з паловай, у тры, а нават і ў два з паловай гады. Так, напрыклад, па нафце, машынабудаўніцтве, трактарабудаўніцтве і некаторых іншых галінах пяцігодка ўжо выканана ў $2^1/_2$ гады.

Посьпехі ў галіне індустрыялізацыі і колектывізацыі Савецкага Саюзу прывялі да таго, што соцыялістычны сэктар у нашай гаспадарцы займае абсолютна пераважнае становішча.

Дзякуючы вялікім посьпехам на гаспадарчым фронце, дзякуючы значнай перавазе соцыялістычнага сэктару, мы з упэўненасьцю можам сказаць, што «у нашай краіне пытаньне аб перамозе соцыялізму вырашана, і перамога соцыялізму ў Саюзе Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік цалкам забясьпечана» (рэзолюцыя VI зьезду саветаў). Нашы перамогі ў барацьбе за выкананьне нябачнага пляну будаўніцтва соцыялізму прызнаны нават буржуазіяй.

У нашай краіне ўжо зусім няма беспрацоўных. Няўхільна паляпшаецца матэрыяльнае становішча працоўных. Мы маем вялізарнейшыя посьпехі ў справе будаўніцтва соцыялізму ў сельскай гаспадарцы. «Нам удалося павярнуць вёску на новы шлях, на шлях колектывізацыі, забясьпечыўшы гэтым самым пасьпяховае будаўніцтва соцыялізму ня толькі ў горадзе, але і на вёсцы» (Сталін).

На 10/V колектывізавана 50,4 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак Савецкага Саюзу.

Па Беларусі колектывізавана 30 проц. усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Шпаркі рост колектывізацыі, узмацненьне мэханічнай базы буйна-колектыўнае гаспадаркі дасьць магчымасьць у гэтым годзе засеяць колгасам і саўгасам больш паловы ўсяго засеўнага кліну па ўсім Савецкім Саюзе.

У 1931 г. мы павінны засеяць 142 млн. гектараў, з іх 77 млн. га будзе засеяна соцыялістычным сэктарам.

Гэтыя лічбы гавораць аб тым, што заданьні пяцігодкі па колектывізацыі мы ня толькі выканалі, але далёка і перавыканалі. Мы ведаем, ужо ў 1930 г. абагулены сэктар даў каля 50 проц. усяе таварнае продукцыі сельскае гаспадаркі.

Засеўная плошча з кожным годам значна пашыраецца. Асаблівыя дасягненьні ў гэтай важнай справе мы мелі ў 1930 г. У гэтым годзе было засеяна 127 млн. 800 тыс. га супроць 118 млн. у 1929 г. Вялікі збор збожжа дае магчымасьць ужо ў гэтым годзе забясьпечыць усе запатрабаваньні нашае краіны і нават частку хлеба вывезьці за граніцу, каб на гэтыя грошы купіць там патрэбныя машыны.

Усе гэтыя дасягненьні вельмі яскрава паказваюць нам перавагі колектыўнае працы ў сельскай гаспадарцы ў параўнаньні з працай аднаасобніка.

У чым галоўная прычына нашых посьпехаў? Усе гэтыя дасягненьні мы маем дзякуючы працоўнаму энтузіязму рабочае клясы, дзякуючы няўхільнаму правядзенью ленінскай лініі нашае партыі, дзякуючы жорсткай бязьлітаснай барацьбе з усімі ўхіламі ад генэральнай лініі партыі.

Зразумела, было-б зусім няправільна лічыць, што вялікія задачы 3-га рашаючага году 5-годкі, якія стаяць перад намі, будуць выкананы «самацёкам», гэтай любімай тэорыяй усіх ухілістаў. Выконваючы «плян вялікіх работ» мы спаткаемся з яшчэ большым супраціўленьнем варожых нам груп. Клясавая барацьба яшчэ больш абвострыцца. Мы добра ведаем, што ніводная кляса ня сыходзіла з гістарычнай арэны да таго часу, пакуль яна не спрабавала ўсіх мэтодаў і спосабаў барацьбы.

Усё гэта ўскладае на партыйную організацыю асаблівыя яшчэ больш адказныя задачы.

Галоўнай умовай далейшага социялістычнага наступу зьяўляецца далейшая барацьба на два франты—супроць правага ўхілу як галоўнай небясьпекі на даным этапе, так і супроць «левых» заскокаў і прымірэнцтва да ўсіх ухілаў ад генэральнае лініі нашае партыі. Толькі пры ўмове бязьлітаснай барацьбы за ленінскую лінію партыі мы зможам забясьпечыць выкананьне вялізарнейшых задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі.

Вынікі першых двух год пяцігодкі даюць магчымасьць яшчэ больш шпаркімі тэмпамі рухаць наперад будаўніцтва социялізму

ў нашай краіне. У 1931 г. мы павінны забясьпечыць рост продукцыі нашае прамысловасьці на 45 проц. У галіне колектывізацыі ў трэцім рашаючым годзе мы павінны былі ў сярэднім па ўсім Саюзе, па ўсіх галінах сельскай гаспадаркі колектывізаваць ня менш паловы сельскіх гаспадарак. Гэта лічба ўжо выканана. А што датычыцца важнейшых збожжавых раёнаў як Паўночны Каўказ, Ніжняя і Сярэдняя Волга, то ў гэтым годзе мы павінны закончыць там у асноўным колектывізацыю і ліквідацыю кулацтва як клясы. Па БССР мы павінны ў гэтым годзе колектывізаваць 45 проц. усіх сялянскіх гаспадарак, а ў час веснавой сяўбы ня менш 30 проц.

«Такім чынам наступаючы 1931 г. будзе годам новых дасягненьняў, новых буйных посьпехаў соцыялізму ў яго барацьбе з капіталізмам. Выкананьне пляну ў галіне колектывізацыі дасьць абсолютную перавагу соцыялістычных элемэнтаў над індывідуальным сэктарам на вёсцы, узмацніць змычку рабочае клясы з працоўнымі масамі сялянства і закончыць пабудову фундаманту соцыялістычнае экономікі СССР. Гэта будзе перамога сусьветнага гістарычнага значэньня» (рэзолюцыя Сьнежаньскага аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК УсеКП(б).

Крызіс абвастрае ўсе супярэчнасьці капіталізму.

Буржуазія шукае выхаду з крызісу, які ўжо другі год страсае ўвесь капіталістычны сьвет. Гэты крызіс ня толькі не зьмяншаецца, але ўсё больш паглыбляецца; ён выклікае самую жорсткую барацьбу за рынкі збыту тавараў. Буржуазныя экономісты і палітыкі зьбіраюць розныя нарады, конфэрэнцыі, выпрацоўваюць розныя проекты. Але ўсё гэта дапамагае ліквідацыі крызісу, як мёртваму кадзіла. Да і зразумела, што гэта так.

Куды гне прадстаўнік тае ці іншае нарады? Адказ вельмі просты—каб павялічыць прыбытак свае буржуазіі. А што для гэтага трэба? Трэба знайсьці рынак для збыту сваіх тавараў.

З прычыны таго, што ўсе капіталістычныя краіны шукаюць гэтых рынкаў, а рынкаў свабодных няма, так зразумела, ніякае згоды яны ўтварыць ня могуць. У сапраўднасьці пад сьцягам розных конфэрэнцый капіталісты рыхтуюцца да таго, каб пры дапамозе вайны зноў перадзяліць сьвет паміж сабою. Зацяжка крызісу і яго паступовае паглыбленьне вельмі добра сьведчыць аб

тым, што ўсе меры, прынятыя буржуазіяй, не даюць ніякіх станоўчых вынікаў. Адна за другою міжнародныя конфэрэнцыі канчаюцца ў пустую. Аб гэтым гаварыць ня толькі працоўныя масы, але нават і сама буржуазія. Адзін міністр казаў «народы згубілі ўсякае давер'е да работы Лігі нацый»[1]).

Капіталісты, прыкрываючыся рознымі мірнымі конфэрэнцыямі, ліхаманкава рыхтуюцца да новае вайны, да новага перадзелу рынкаў. Нядаўна адзін буржуазны вучоны сказаў «Эўропэйскія дзяржавы даўно схапілі-б адна адну за горла, каб ня страх перад бальшавізмам».

Галоўнымі супярэчнасьцямі ў капіталістычным лягеры па-старому застаецца супярэчнасьць паміж Паўднёва-Амэрыканскімі Злучанымі Штатамі і Англіяй. Паміж гэтымі дзьвюмя буйнейшымі капіталістычнымі дзяржавамі бесьперапынна ідзе барацьба за сусьветнае пяршынства. Гэтая барацьба можа скончыцца толькі тады, калі адна з гэтых старонак здолее вайною падпарадкаваць сабе другую, бо абедзьвюм гэтым краінам ужо цесна стала на сьвеце. Акрамя таго, што вядзецца штодзенная барацьба паміж гэтымі двума волатамі, мы маем цэлы рад іншых прыкладаў падрыхтоўкі да вайны паміж рознымі капіталістычнымі краінамі. Францыя і Італія, напрыклад, праводзяць зусім адкрыта падрыхтоўку да вайны адна супроць другой. Растуць супярэчнасьці паміж ПАЗШ і Японіяй з-за таго, каму прадаваць свае тавары ў Кітаі. Ніяк ня можа ўціхамірыцца (ды і не ўціхамірыцца) конфлікт паміж Польшчай, якая захапіла частку нямецкай зямлі, і Германіяй. Вельмі сур'ёзныя супярэчнасьці існуюць паміж Францыяй і Германіяй. Германія, бачыце, павінна плаціць Францыі штогод амаль мільярд руб. золатам за тое, што ў імпэрыялістычнай бойцы Францыя перамагла Германію і вось немцы павінны выплачваць усе выдаткі за вайну.

Узмацніліся і абвастрыліся супярэчнасьці паміж капіталістычнымі краінамі і колёніямі і паўколёніямі. Буржуазія хоча выйсьці з крызісу за кошт сваіх колёній, таму яна ўсімі сіламі націскае на прыгнечаныя ёю народы. Але-ж зразумела, што гэта дарма ёй

---

[1]) Ліга нацый—аб'яднаньне буржуазных дзяржаў, якая ставіць задачу—нета пушчэньне будучых войн. У сапраўднасьці, пад размовы пра мір яны рыхтуюць новую вайну.

не праходзіць. У Кітаі, напрыклад, рабочыя і сяляне ўзброіліся і ўтварылі Чырвоную армію, якая пасьпяхова змагаецца з усякімі генэраламі—наймітамі буржуазіі. На тэрыторыі, якая занята Чырвонай арміяй, існуе Савецкая ўлада. Уся панская зямля перададзена там сялянству, уводзіцца 8-гадзінны рабочы дзень. На савецкай зямлі Кітаю цяпер жыве 50 млн. насельніцтва, ужо адбыўся зьезд саветаў. Посьпехі Чырвонае арміі тлумачацца спачуваньнем да Саветаў і Компартыі Кітаю з боку шырокіх працоўных мас. У другіх колёніях як Індыя, Афрыка, Інда-Кітай таксама нарастае рэволюцыйны рух. Капіталісты думаюць пагасіць рэволюцыйны пажар, які ўвесь час разгараецца, у моры крыві, але гэта ім ня ўдасца. З кожным днём хваля нездаволенасьці ўсё больш павялічваецца. У гэтай барацьбе прыгнечаныя імпэрыялістамі рабочыя і сяляне выказваюць свае сымпатыі Савецкаму Саюзу.

Індускія сяляне заяўляюць: «калі барацьба супроць белых паноў, супроць памешчыкаў, супроць падаткаў і ліхвяроў, калі барацьба за кавалак хлеба, за чалавечае жыцьцё—ёсьць бальшавізм—дык мы бальшавікі».

Усё гэта гаворыць аб тым, што барацьба супроць імпэрыялістаў у колёніях з кожным днём расьце і ўзмацняецца.

Асабліва абвастрыліся супярэчнасьці паміж капіталістамі і рабочай клясай. Ва ўсім сьвеце зараз жорсткае змаганьне паміж працай і капіталам за неабходныя жыцьцёвыя інтарэсы пролетарыяту. Рабочая кляса зараз у вельмі цяжкім становішчы. Капіталісты зачыняюць свае фабрыкі і заводы і ўсё больш расьце беспрацоўе. Капіталісты шукаюць выхаду з крызісу. Усе страты, якія ён прыносіць, капіталісты перакладаюць на рабочага. Узмацняецца эксплёатацыя рабочых, уздымаецца продукцыйнасьць працы, зьніжаецца заработная плата, павялічваецца рабочы дзень. Зараз няма ні аднае капіталістычнае краіны, дзе-б заставаўся 8-гадзінны рабочы дзень, нават у тых краінах, дзе ён паводле закону павінен быць. Соцыяльнае страхаваньне ў большасьці таксама адменена. Мільёны беспрацоўных і іх сем'яў літаральна галадуюць. Супроць рабочых адкрыта аб'ядналіся—дзяржава, прадпрыемца і соцыял-фашысты. Гэты саюз мобілізуе ўсе сілы, каб зрываць рабочыя забастоўкі, каб утрымаць у пакоры рабочую клясу. У сувязі з гэтым рабочыя ўсё больш пераконваюцца ў

здрадніцкай політыцы капіталістычных лёкаяў—соцыял-фашыстаў. Рабочыя масы ўсё больш выходзяць з-пад уплыву соцыял-здраднікаў. У сучасны момант экономічныя стачкі ўсё больш і часьцей ператвараюцца ў політычныя. Трэба памятаць, што стачка ва ўмовах крызісу і беспрацоўя набывае вельмі вялікае значэньне. Калі рабочыя перад тварам вялізарнейшай арміі беспрацоўных, ва ўмовах скарачэньня вытворчасьці, ня гледзячы на пагрозу голаду і жабрацтва ідуць на забастоўку, то гэта забастоўка ў такіх умовах набывае вялізарнейшае політычнае значэньне. Гэтая забастоўка сьведчыць пра рэволюцыйны настрой працоўных мас.

Выбары, якія праходзілі за мяжой, паказваюць, што шырокія масы працоўных галасуюць за комуністаў. Нямецкія комуністы, у час выбараў, пад лёзунгам «Савецкая Германія» сабралі 4 млн. 600 тыс. рабочых галасоў. А ў Польшчы ня гледзячы на шалёны тэрор, які панаваў у час выбараў, ня гледзячы на розныя ашуканствы, якія польскія фашысты рабілі пры падлічваньні галасоў, комуністы сабралі ў аднэй Заходняй Беларусі 50 тыс. галасоў. Але самым лепшым паказальнікам зруху ў масах зьяўляецца рост комуністычнае партыі. Гэты рост ідзе ў шмат якіх краінах. Кожная комуністычная лістоўка абходзіць дзесяткі чытачоў. У самых глухіх куткох організоўваюцца комуністычныя ячэйкі, ня гледзячы на дзікае нябачнае прасьледваньне.

Капіталістычныя дзяржавы і Савецкі Саюз.

Імпэрыялісты бачаць у асобе Савецкага Саюзу самага заядлага ворага. Мы прагналі сваю буржуазію, адабралі ў яе фабрыкі, заводы, зямлю і бяз іх вядзем сваю гаспадарку. Адна шостая частка земнае кулі сарвала аковы капіталізму. Наш прыклад паказвае пролетарыяту іншых краін, што трэба зрабіць са сваёю буржуазіяй. Буржуазія ўсімі сіламі дамагалася таго, каб зьнішчыць савецкую ўладу. Раней яна прабавала скінуць ненавісную ёй дыктатуру пролетарыяту, пры дапамозе белагвардзейцаў, шляхам грамадзянскае вайны, але-ж гэта ёй не ўдалося. Пасьля гэтага яны зьмянілі тактыку. Яны парашылі ўзяць нас на змор, яны спадзяваліся, што з разваламі і голадам, які быў у выніку вайны, бальшавікі ня справяцца і будуць змушаны адмовіцца ад заваёў

Кастрычніцкай рэволюцыі і пойдуць да буржуазіі на паклон. Але і тут яны памыліліся: мы зьліквідавалі голад і справіліся з развалам. Тады буржуі зьмянілі тактыку. Цэлы рад дзяржаў вымушаны быў прызнаць нас і распачаць з намі гандаль. Гэтыя прызнаньні і гандлёвыя ўмовы, якія мы заключылі з капіталістамі, зусім ня значаць, што капталісты ўжо пакінулі з намі змагацца. Змаганьне паміж краінай, якая будуе соцыялізм, і капіталістычнымі краінамі прыняло другі выгляд. Буржуі думалі, што дзякуючы гандлю, яны падпарадкуюць сабе нашу краіну. Але і тут ім не пашанцавала. Мы за мяжою купляем толькі тое, што нам патрэбна для індустрыялізацыі нашае краіны, для таго, каб стаць незалежным ад міжнародных кровасосаў. Капіталістычныя надзеі на тое, што мы, дзякуючы нэпу і ўплыву з іх боку, адновім капіталізм у СССР, канчаткова адпалі.

Раней у капіталістаў былі два лягеры. Адзін лягер прытрымліваўся тае тэорыі, што Савецкая ўлада паступова перародзіцца, што яна на тармазох ідзе да капіталізму. Другі лягер лічыў, што трэба абавязкова арганізаваць інтэрвэнцыю супроць дыктатуры пролетарыяту. У апошні час першая тэорыя ператвар̥эньня Савецкае ўлады і дыктатуры пролетарыяту разьвеялася, як дым. Наша партыя і Савецкая ўлада пасьпяхова закончылі адбудову свае гаспадаркі і перайшлі да яе соцыялістычнае рэконструкцыі (перабудовы). Прамысловасьць і сельская гаспадарка даюць нябачныя тэмпы росту. Капіталісты спачатку сьмяяліся над пяцігодкаю. Зараз яны аб ёй зусім інакш гавораць. Буржуазія бачыць, што «гэты плян вялікіх работ» ня толькі выконваецца, але і перавыконваецца. Якія вывады робіць буржуазія з нашых посьпехаў? Яна разьвівае шалёную кампанію хлусьні і паклёпу супроць першай у сьвеце пролетарскай дзяржавы. У 1929 г. усе газэты па ўказцы папы ўзьнялі нябывалы лямант, быццам мы прыгнечваем рэлігію. Гэтая кампанія буржуазіі вядома нам, як «крыжовы паход супроць СССР». Але-ж гэтая кампанія не ўдалася. У цэлым радзе гарадоў рабочыя выступілі супроць гэтай кампаніі. Паламаўшы на гэтым зубы буржуазія шукае іншае прычыны, каб арганізаваць новае цкаваньне. Шукалі яны яе ня доўга. Яшчэ ня сьціхла скавытаньне з прычыны «рэлігійных прыгнечаньняў», як разрастаецца новая нябачная хваля хлусьні і паклёпаў. Буржуазія і соцыялфашыцкія газэты пішуць, што Савецкі Саюз зьяўляецца ня больш

і ня менш, як вінавайцам сусьветнага эканомічнага крызісу. Што Савецкі Саюз ужывае ў сваёй прамысловасьці прымусовую працу і па зусім таннай цане прадае вырабы гэтае прымусовае працы за мяжу (гэта ёсьць так званы дэмпінг). Мы ўжо з вамі казалі аб тым, хто ўжывае прымусовую працу, гэта справа для нас зусім зразумелая.

Імпэрыялісты шукаюць выхаду з крызісу ў вайне супроць СССР.

Мы ўжо з вамі ведаем, што буржуазія шукае выхаду з крызісу. Яна ўзмацняе ўціск і эксплёатацыю ў колёніях, яна энэргічна вядзе наступ на павялічэньне рабочага дня і памяншэньне заработнай платы для рабочых, але ўсяго гэтага мала. Шукаючы выхаду з нябачнага крызісу, імпэрыялісты рыхтуюць новы крывавы паход супроць Савецкага Саюзу. Яшчэ ніколі капіталістычныя краіны не рыхтаваліся так шалёна да вайны, як яны рыхтуюцца зараз.

Мы ўжо гаварылі, што ўсе галіны прамысловасьці скарачаюць сваю продукцыю, і рабочыя тысячамі выкідаюцца на вуліцу. Ёсьць толькі адна галіна прамысловасьці, якая ня толькі не адчувае крызісу, але, нават, бесьперапынна павялічвае сваю вытворчасьць, гэта прамысловасьць, якая працуе на вайну.

Вельмі яскравы прыклад росту вайсковае прамысловасьці паказвае француская фірма «Шнэйдэр-Крэзо». За апошні час гэты завод значна пашырыўся, у параўнаньні з 1926 г. абарот гэтае фірмы ўзрос у два разы. Фірма ў 1930 г. атрымала розных заказаў у шэсьць разоў больш, чым у 1929 г. Колькасьць рабочых на заводзе з 20 тыс. у 1927 г. павялічылася да 44 тыс. у 1930 г. Ні адна галіна прамысловасьці за межамі ня можа пахваліцца такім шпаркім тэмпам росту. Ваенныя выдаткі за апошні час значна павялічыліся. Калі ў 1913 г. галоўныя капіталістычныя краіны— Амэрыка, Англія, Японія, Францыя і Італія выдаткавалі разам на ўтрыманьне арміі 2 млд. 300 млн. залатых руб., то ў 1930 г. гэтая лічба ўзрасла да 5 млд. 700 млн. залатых руб. Як бачым, выдаткі на вайну павялічыліся больш, чым у два разы.

Морскі флёт ліхаманкава расьце і абнаўляецца. У 1929 г. пералічаныя намі 5 буйных буржуазных краін мелі разам 715 ваенных караблёў, а ў 1932 г. па пляне гэтыя дзяржавы павінны давесьці колькасьць ваенных караблёў да 1602 штук, г. зн. пабудаваць

новых 887 караблёў. Гэта сапраўды нябачныя тэмпы ўзросту вайсковага ўзбраеньня. Трэба яшчэ мець на ўвазе, што цэлы рад ваенных караблёў, якi быў у 1929 г. за няпрыдатнасьцю зьнiшчаны або перароблены на гандлёвы флёт, i таму буржуi да 1932 г. павiнны пабудаваць не 887 ваенных караблёў, а значна больш.

Калi ўзяць больш дробныя дзяржавы, то асаблiва адзначаюцца посьпехамi ўзбраеньня нашы блiзкiя суседзi—Польшча i Румынiя.

У Польшчы колькасьць ваенных заводаў за апошнiя гады ўзрасла з 18 да 32.

Калi падлiчыць колькi Польшча i Румынiя трацяць грошай на падрыхтоўку да новае вайны, то атрымлiваецца нiколi нябачны процант. Трэцяя частка ўсiх выдаткаў, якiя маюць гэтыя «суседзi», iдзе на войска.

Вось гэтыя прыклады i лiчбы вельмi красамоўна гавораць аб тым, якiя намеры маюць капiталiсты ў адносiнах да Савецкага Саюзу.

Тав. Сталiн у сваёй прамове на XVI зьезьдзе партыi з поўнай яснасьцю ацанiў адносiны капiталiстычнага сьвету да нас.

Тав. Сталiн сказаў: «Кожны раз калi капiталiстычныя супярэчнасьцi пачынаюць абвастрацца, буржуазiя абарачае свой погляд у бок СССР: цi нельга вырашыць тую цi iншую супярэчнасьць капiталiзму або ўсе супярэчнасьцi разам узятыя за кошт СССР, гэтай краiны Саветаў, цытадэлi рэволюцыi, якая рэволюцыянiзуе адным сваiм iснаваньнем рабочую клясу i колёнii».

Сьнежаньскi аб'яднаны пленум ЦК i ЦКК УсеКП(б), разьбiраючы ўзаемаадносiны буржуазii да нашае краiны, якая вельмi шпарка iдзе па дарозе да соцыялiзму, у сваёй рэзолюцыi адзначыў—«Народная гаспадарка нашага Саюзу стаiць на парозе заканчэньня вялiзарнейшага пляну работы па будаўнiцтве соцыялiзму—пяцiгадовага пляну. Пэрспэктыва рашучае перамогi ня можа ня выклiкаць новага выбуху энтузiязму i новага працоўнага ўздыму сярод рабочых i сялян.

Але яна ня можа таксама не ўзмацнiць нянавiсьцi i злосьцi нашых клясавых ворагаў. Iменна таму так шалёна супрацiўляюцца рэшткi капiталiзму ўнутры Савецкага Саюзу (супрацiўленьне кулакоў, шкоднiцтва i г. д.). Iменна таму так лiхаманкава рыхтуецца

міжнародны капітал да ўзброенай інтэрвэнцыі супроць Савецкага Саюзу».

Нядаўна адзін амэрыканскі журналіст сказаў: «Перамога пяцігодкі будзе генэральным (канчатковым—Р паражэньнем капіталістычнага сьвету».

Вось прычыны тае шалёнае кампаніі, якая вядзецца за граніцаю супроць пяцігодкі, супроць Савецкага Саюзу.

Францыя—арганізатар інтэрвэнцыі, Польшча—яе галоўны памочнік.

Галоўным арганізатарам узброенага нападу супроць нас зьяўляецца Францыя.

Хаця францускія імпэрыялісты не гавораць таго, што яны думаюць, аднак, часамі тая ці іншая газэта часта супроць іх волі раскрывае іх сапраўдныя думкі. Нядаўна добра вядомая француская газэта «Т а н» пісала «Расійская рана ў баку Эўропы зьяўляецца вялікім няшчасьцем нашай эпохі і пакуль яна ня згіне ўвесь сьвет будзе ў страху і трывозе».

Пры царызьме француская вузкая буржуазія мела ў Расіі многа фабрык і заводаў. Францускія капіталісты штогод вывозілі з Расіі вялізарнейшы прыбытак. І яшчэ да гэтага часу яна марыць аб тым, каб зьвярнуць сабе нязьлічаныя багацьці, якія яна згубіла, дзякуючы Кастрычніцкай рэволюцыі. Суд, які нядаўна праходзіў над так званай «Прампартыяй», выкрыў імкненьні францускага капіталу. Францыя пасьля таго, як Савецкая ўлада была-б скінута, павінна была атрымаць усе царскія і ваенныя даўгі, і, апрача таго, вельмі выгодныя для яе канцэсіі тэрмінам на 99 год. Калі падлічыць толькі адны даўгі, якія францускія імпэрыялісты думалі садраць з нас, дык гэта вышла-б прыблізна каля 14 руб. золатам з аднаго чалавека. Вось прычына таго, чаму гэта Францыя так упарта арганізоўвала і прыцягвала арганізоўваць супроць нас ваенны напад. Францыя ўвесь час дамагаецца таго, каб падрыхтаваць да вайны з намі і другія краіны і яна знайшла сабе добрых памочнікаў. У першым радзе ідзе Польшча. Не адстае ад гэтага і Румынія. Францыя пазычае грошы гэтым двум «саюзьнікам», дае

ім вайсковых інструктароў, і ў выпадку вайны абяцае даць і неабходныя вайсковыя прылады. Адначасна Францыя стараецца ўціхамірыць узаемаадносіны Германії з Польшчай, каб у выпадку інтэрвэнцыі супроць Савецкага Саюзу забясьпечыць Польшчы тыл. Мы ведаем, што ў Польшчы ўвесь урад складаецца з палкоўнікаў і генэралаў, на чале з Пілсудзкім. Гэты ўрад ставіць сабе галоўнаю мэтай падрыхтаваць вайну супроць Савецкага Саюзу.

Як ён вядзе гэтую падрыхтоўку? Перш-на-перш на ўсе адказныя пасады садзяць пілсудчыкаў, фашыстаў; на граніцы з Савецкім Саюзам насаджвае так званых асаднікаў—былых афіцэраў, жандараў і паліцэйскіх. З нябачнаю жорсткасьцю прасьледуе ўсіх тых, хто незадаволены польскім фашыцкім урадам. Усіх рабочых падазроных у бальшавізьме выкідаюць з фабрык і заводаў. Карныя экспэдыцыі, якія дзейнічаюць у Заходняй Украіне і ў Заходняй Беларусі, якія рабуюць і паляць маемасьць, гвалцяць жанчын, расстрэльваюць комуністаў і садзяць у турмы ўсіх падазроных, маюць на мэце трымаць у паслушэнстве рабоча-сялянскія масы. Турмы настолькі перапоўнены, што няма ўжо куды падзець арыштаваных. Зьверскія катаваньні і зьдзекі над палітзьняволенымі зьяўляюцца паўсямесным і звычайным зьявішчам. Фашысты ня ўтойваюць таго, што турмы прызначаны для зьнішчэньня палітзьняволеных. Той тэрор, які цяпер пануе ў Польшчы, выклікае новую рэволюцыйную хвалю пролетарыяту і працоўных, становіцца падобным на грамадзянскую вайну. Аб гэтым сьведчаць вайсковыя экспэдыцыі ў вёскі, забесьпячэньне паліцыі панцырамі. У апошні час організавалі, нават, паветраную паліцыю. Фашыцкі ўрад імкнецца зламаць супраціўленьне мас. Ён гэтым самым хоча забясьпечыць сабе тыл на выпадак вайны з СССР.

У іншых краінах таксама ліхаманкава рыхтуюцца пры дапамозе Францыі і Англіі да ўзброенага нападу супроць нас. Румынія, напрыклад, не адстае ад Польшчы ў гэтай падрыхтоўцы. Пры дапамозе Англіі яна будуе ваенны флёт на Чорным моры і таксама як Польшча ваенізуе ўвесь дзяржаўны апарат, таксама як і ў Польшчы прасьледуе ўсіх рэволюцыянэраў. Румынскі прэм'ер-міністр зусім адкрыта заклікае організавацца супроць Савецкага Саюзу. У аднэй газэце ён пісаў «неабходна сыстэматычна, крок за крокам дабівацца зьмяншэньня сілы Саветаў, у першую чаргу вызваліцца ад іх пасобнікаў, якія знаходзяцца

ў нашых краінах. Мне здаецца, што 1931 г. стане рашаючым годам у справе ажыцьцяўленьня тых імкненьняў, якія злучаюць Эўропэйскія дзяржавы, ня гледзячы на ўсе дробязныя разнагалосьсі паміж імі».

Пляны інтэрвэнтаў біты.

Нядаўна ў Маскве адбыўся суд над так званай «Прампартыяй» і «Саюзным бюро меншавікоў». Гэтыя суды выкрылі сапраўдных падпальнікаў вайны. Суд раскрыў усе пляны нападу на СССР. Шкоднікі прыпёртыя на судзе да сьценкі вымушаны былі сказаць, што пытаньне аб інтэрвэнцыі супроць СССР у апошнія гады стала асноўным для ўсіх варожых нашай краіне элемэнтаў. Пад сьцягам барацьбы з Савецкім Саюзам аб'ядналіся ўсе ўнутраныя і зьнешнія контррэволюцыйныя сілы.

Мы ўжо з вамі гаварылі, што ўсе надзеі буржуазіі ня спраўдзіліся. Савецкі Саюз расьце і мацнее.

На ўнутраны контррэволюцыйны пераварот няма ніякіх шансаў. Інтэрвэнты спадзяваліся таксама на тое, што правая опозыцыя ў комуністычнай партыі пераможа, і гэтым самым пераможа кулак. Але-ж усе гэтыя надзеі таксама ня спраўдзіліся.

Адзін з галоўных дзеячоў прампартыі сказаў:

«Пасьпяховы ход рэконструкцыі краіны, шпаркае ўзмацненьне Савецкай улады, якое пачалося пасьля аднаўленчага пэрыоду, рабілі зусім безнадзейнымі разьлікі на контррэволюцыйны пераварот унутранымі сіламі, шляхам сялянскіх або вайсковых паўстаньняў, і разам з гэтым значна памяншалі шансы на пасьпяховыя вынікі інтэрвэнцыі, бо разам з ростам экономічнай сілы Савецкага Саюзу расла і яго вайсковая сіла».

Сапраўдныя лёкаі капіталізму—шкоднікі ў асобе прампартыі і меншавікоў, якія папалі ў рукі савецкага правасудзьдзя, расказалі крывавую праўду аб агідных намерах сваіх паноў.

Суд выявіў конкрэтны плян узброенай інтэрвэнцыі, якая рыхтавалася супроць Савецкага Саюзу.

Той самы Рамзін, аб якім мы ўжо гаварылі, на судзе вымушан быў прызнаць што: «інтэрвэнцыя павінна была пачацца з выступленьня Румыніі нібыта з прычэпкі, напрыклад, да пагранічнага інцыдэнту з наступным формальным абвяшчэньнем вайны

Польшчай і выступленьнем лімітрофаў[1]). У інтэрвэнцыі павінна было прыняць удзел врангелеўскае войска». Або—«агульны плян зводзіўся да комбінаванага падвойнага ўдару: галоўны на Маскву і дапаможны на Ленінград, УССР. Опэрацыі інтэрвэнтаў павінны былі быць падтрыманы (апроч масавых паўстаньняў, дапамогай з боку Прампартыі, шляхам паглыбленьня і ўзмацненьня крызісу дывэрсіямі на ваенных заводах, электрастанцыі і г. д.».

«Практычна інтэрвэнцыю думалі правесьці, галоўным чынам, сіламі Польшчы, Румыніі, Эстоніі і Латвіі з нязначным удзелам францускага войска і флёту, пад кіраўніцтвам францускага штабу і афіцэраў».

Тэрміны інтэрвэнцыі таксама былі ўстаноўлены. Раней яны думалі ажыцьцявіць свае пляны ў 1930 г., але гэта ім не ўдалося, дзякуючы цэламу раду прычын.

Па-першае, у апошнія часы, як мы ўжо гаварылі, расьце рэволюцыйная хваля пролетарыяту і працоўных мас, па-другое—яшчэ больш завастрыліся супярэчнасьці паміж Францыяй і Італіяй, і наогул капіталісты не змаглі яшчэ добра дагаварыцца паміж сабою. Да гэтага яшчэ дадаць, што спроба капіталістаў ўцягнуць Савецкі Саюз у вайну з Кітаем таксама не ўдалася.

Прышлося перанесьці інтэрвэнцыю на 1931 г. І інтэрвэнты і шкоднікі былі ўпэўнены ў сваёй перамозе.

Прампартыя, напрыклад, склала нават урад, які пасьля зьвяржэньня савецкай улады павінен адразу узяць уладу ў свае рукі. На чале гэтага ўраду павінен быў стаць вайсковы дыктатар—генэрал Лукомскі, памочнік, добра вядомага нам генэрала Дзянікіна, які ў грамадзянскай вайне выліў цэлае мора рабоча-сялянскай крыві. Шкоднікі і інтэрвэнты добра ведалі, што гэтая вайна зьнішчыць многа народу. Тэй самы Рамзін гаворыць на судзе:

«Адзіны спосаб барацьбы ў пэрыод ваеннай дыктатуры—ёсьць карныя экспэдыцыі. Гутарка ішла аб зьнішчэньні ініцыятыўнай вядучай галоўкі рабочае клясы».

Такім чынам у плян інтэрвэнцыі ўваходзіла зьнішчэньне некалькі мільёнаў рабочых і сялян нашае краіны. Масавыя рас-

---

[1]) Лімітрофы—дзяржавы якія ўтварыліся з ускраін былое царскай Расіі (Эстонія, Латвія, Літва, Фінляндыя, часткова Польшча).

стрэлы, шыбеніцы, зьнішчэньне газамі і артылерыяй цэлых гарадоў і вёсак—вось чаго трэба было чакаць ад інтэрвэнтаў.

Усё тое, што рабочыя і асноўныя масы сялянства пад кіраўніцтвам комуністычнае партыі заваявалі ў выніку Кастрычніцкай рэволюцыі, было-б зьнішчана. Фабрыкі і заводы зноў забралі-б капіталісты, а зямлю памешчыкі. Усе тыя вялізарныя дасягненьні, якія мы атрымалі дзякуючы энэргічнай працы, папалі-б у крывавыя рукі капіталістаў. Рабочыя і сяляне папалі-б ў кабалу капіталістаў, памешчыкаў і кулакоў. Прыгнечаныя рабочыя і сяляне павінны былі-б выплаціць усе царскія даўгі. Тыя вялізарнейшыя дасягненьні, якія мы маем на фронце культурнага будаўніцтва, былі-б зьнішчаны. Нацыянальныя меншасьці папалі-б пад такі самы ўціск, як гэта было пры царызьме...

Памешчыкі і капіталісты, якіх мы прагналі, даводзілі замежным дзяржавам выгоднасьці організацыі крывавае інтэрвэнцыі. Вядомы нам заводчык Рабушынскі пісаў «няма ва ўсім сьвеце прадпрыемства, якое дало-б больш прыбытку, чым вызваленая Расія. Затраціўшы на інтэрвэнцыю адзін мільярд руб., чалавецтва атрымае ня менш 5 мільярдаў, гэта значыць, 500 проц. прыбытку ў год. Гэты прыбытак з кожным годам павялічваўся-б усё больш».

Вось як буржуазія ацэньвае інтэрвэнцыю, якая павінна была патапіць у моры крыві ўладу саветаў. Аказваецца яна (інтэрвэнцыя) зьнішчыць ненавісную ім савецкую ўладу і дасьць апрача таго 500 проц. прыбытку. Вось сапраўдныя намеры сусьветных імпэрыялістаў і былых расійскіх фабрыкантаў і заводчыкаў. Трэба яшчэ да гэтага дадаць, што паражэньне дыктатуры пролетарыяту ў СССР нанесла-б жорсткі ўдар рэволюцыйнаму руху ва ўсім сьвеце.

Сусьветны пролетарыят лічыць СССР сваёй соцыялістычнай бацькаўшчынай, якая кліча ўсіх прыгнечаных да барацьбы за перамогу дыктатуры пролетарыяту ва ўсім сьвеце. Паражэньне СССР узмацніла-б сілы контррэволюцыі на ўсёй зямной кулі, і сусьветны пролетарыят вельмі дорага заплаціў-бы за гэта. Буржуазія разграміла-б усе рэволюцыйныя організацыі, зьнішчыла-б дзесяткі тысяч перадавых пролетараў і яшчэ больш узмацніла-б уціск і эксплёатацыю. Але-ж на гэты раз пляны інтэрвэнцыі не ўдаліся. Дзякуючы пільнасьці органаў ДПУ,—

гэтага вернага вартаўніка пролетарскай рэволюцыі,—шкоднікі інтэрвэнты з прампартыі і меншавіцкай організацыі былі выкрыты, і гэтым самым пляны інтэрвэнтаў не ажыцьцявіліся.

Соцыял-фашысты і меншавікі—лёкаі капіталістаў.

Кіраўнікі другога інтэрнацыяналу, які аб'яднае соцыял-дэмократаў і меншавікоў, яшчэ ў першую інтэрвэнцыю памагалі буржуазіі задушыць маладую Савецкую рэспубліку. Цяпер усе партыі ІІ Інтэрнацыяналу сталі соцыял-фашыстамі. Гэта значыць такімі партыямі, якія гатовы адкрыта прыдушыць рэволюцыйны рух агнём і жалезам, якія імкнуцца да ўтварэньня буржуазнае дыктатуры. ІІ Інтэрнацыянал цяпер адкрыта вядзе агітацы юсупроць Савецкага Саюзу. Ён цяпер галоўны памочнік буржуазіі ў падрыхтоўцы інтэрвэнцыі. Соцыял-фашысты з ІІ інтэрнацыяналу вядуць супроць нас бесьперапынную кампанію хлусьні і паклёпаў. Гэтаю хлусьнёю яны хочуць давесьці рабочым, што ніякага будаўніцтва соцыялізму ў СССР няма і што па гэтаму міжнароднаму пролетарыяту няма чаго бараніць нас. Але-ж гэтая думка соцыялздраднікаў—будзе біта. Зразумела, гэтая хлусьня можа зьбіць з панталыку некаторую нязначную частку больш адсталых рабочых, але яна не затрымае таго вялізарнага росту сымпатыі пролетарыяту і працоўных мас усяго сьвету да Савецкага Саюзу, якую мы назіраем.

Газэты за мяжою шмат і неаднолькава пішуць аб нас. Соцыялфашысты пішуць, што мы ня маем ніякіх посьпехаў у справе будаўніцтва соцыялізму. А буржуазныя пісакі пішуць нават і аб нашых дасягненьнях. Часамі нават нашы дасягненьні пераўвялічваюць, каб гэтым самым мобілізаваць увагу буржуазіі на «чырвоную небясьпеку» (успомніце, што сказаў амэрыканскі журналіст аб пяцігодцы).

Да гэтага яшчэ трэба дадаць тое, што кожны год да нас прыяжджаюць рабочыя дэлегацыі з-за граніцы, якія потым расказваюць сваім таварышом усё тое, што яны ў нас бачылі. Як мы перамагаем усе цяжкасьці, як будуем соцыялізм. Аб усім гэтым рабочыя даведваюцца. Гэтая праўда пра нас прымушае іх думаць аб тым, каб і ім пайсьці па нашым шляху, г. зн. зьвергнуць сваіх буржуяў-крывасмокаў і ўстанавіць дыктатуру пролетарыяту, як гэта мы зрабілі.

Суд над прампартыяй і меншавікамі паказаў, што ўсе партыі, якія аб'яднаюцца ў II Інтэрнацыянале цалкам і поўнасьцю перайшлі на службу да буржуазіі. Меншавіцкая група Громана-Суханава, прампартыя (Рамзін) і эсэраўска-кадэцкая група Кандрацьева-Чаянава—усе яны знаходзіліся на ўтрыманьні ў французскіх імпэрыялістаў. Цяпер ужо ўсе пролетары могуць бачыць, як меншавікі і наогул усе партыі II Інтэрнацыяналу, так і белагвардзейскія генэралы—гэта адна зграя. Гэтая зграя аб'ядналася для таго, каб шляхам узброенай інтэрвэнцыі зьнішчыць ненавісную ім соцыялістычную бацькаўшчыну сусьветнага пролетарыяту—Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Небясьпека інтэрвэнцыі ня мінула.

Суд над шкоднікамі-інтэрвэнтамі выкрыў пляны падрыхтоўкі вайны супроць Савецкага Саюзу. Гэтыя процэсы (суды) згуртавалі ўвагу пролетарыяту і працоўных мас усяго сьвету супроць падрыхтоўшчыкаў вайны. Ці можна сказаць, што калі напад супроць Савецкага Саюзу на гэты раз ім ня ўдаўся, то мы ўжо можам быць спакойны, што вайны не будзе? Не, нельга! Трэба заўжды памятаць, што рост нашае соцыялістычнае гаспадаркі, з аднаго боку, і рост рэволюцыйнага руху рабочае клясы за граніцай, з другога боку, стварае ўсё большую небясьпеку вайны супроць краіны, у якой пераможна будуецца соцыялізм.

Нядаўна газэты прынесьлі нам прамову аднаго недабітага яшчэ белагвардзейскага генэрала. Гэты генэрал Мюльлер сказаў: «Шэсьцьдзесят тысяч чалавек гатовы выступіць па першым сыгнале ў любы час. Мы гатовы пачаць вайну. Мы толькі чакаем спрыяючых сусьветных абставін і грашовай дапамогі, якая бязумоўна прыдзе з боку дзяржаў зацікаўленых у зьнішчэньні бальшавізму». Як бачым, інтэрвэнты не ўціхаміryліся, а толькі чакаюць «адпаведных сусьветных абставін». Як бачым, небясьпека вайны ня зьнята з парадку дня. Зразумела, што мы ні на хвіліну не павінны гэтага забываць. Праводзячы політыку міра, мы заўжды павінны памятаць аб небясьпецы вайны, каб быць гатовым у любы момант даць адпаведны адпор усім тым, хто захоча на нас напасьці.

Вайны не жадаем, але да бою гатовы.

Наша краіна адзіная ва ўсім сьвеце, якая не на словах, а на справе праводзіць палітыку міру. Мы зусім ня думаем захватваць чужое зямлі або заваёўваць рынкі. «Ні аднэй пядзі чужой зямлі мы ня хочам, але і сваёй зямлі ні аднаго вяршка не аддамо нікому»,—сказаў тав. Сталін на XVI зьезьдзе партыі. Палітыка Савецкага Саюзу накіравана да таго, каб разьвіваць гандлёвыя сувязі з усімі краінамі. Мы маем некаторыя дасягненьні ў гэтай справе. Заключаны гандлёвы дагавор з цэлым радам капіталістычных краін.

Нашая ўпартая барацьба за мір вядома цэламу сьвету. Ня гледзячы на цэлы рад провокацый, якія арганізоўваліся імпэрыялістамі, каб уцягнуць нас у вайну, мы ўсё-ж такі не папалі на вудачку. Гэтая палітыка, палітыка міру і ўдалейшым будзе пасьлядоўна намі праводзіцца. VI зьезд саветаў у сваіх рэзолюцыях даручыў ураду няўхільна праводзіць гэтую лінію. Але-ж мы добра ведаем, што капіталістычныя краіны рыхтуюцца да вайны з намі. Таму мы павінны быць гатовы ў кожны момант даць адпаведны адпор усім тым, хто захоча на нас напасьці. Наша задача няўхільна ўзмацніць абароназдольнасьць нашай краіны. Наша Чырвоная армія ў часе Далёка-Ўсходняга конфлікту «бліскуча вытрымала экзамен на баявую здольнасьць і палітычную ўстойлівасьць», — сказаў тав. Варашылаў. «Узброеныя сілы нашага Саюзу зьяўляюцца ў арганізацыйных і палітычных адносінах зусім надзейнай узброенай апорай дыктатуры пролетарыяту»—рапартаваў XVI зьезду партыі тав. Варашылаў. Бояздольнасьць Чырвонае арміі забясьпечваецца яе клясавым складам. Наша армія складаецца з сыноў рабочых і працоўных сялян, палітычна выхаваная, добра ведае свае задачы. Але-ж зусім зразумела, што для таго, каб быць гатовым абараняць Савецкі Саюз, патрэбна ня толькі палітычна сьвядомая бояздольная Чырвоная армія. У выпадку вайны мы павінны мець адпаведную гаспадарку для таго, каб забясьпечваць нашу армію патрэбнымі прыпасамі.

Для таго, каб забясьпечыць нашу Чырвоную армію неабходнымі ваеннымі прыладамі, мы павінны ўзмацняць адпаведную прамысловасьць. Але і гэта яшчэ ня ўсё. Тав. Варашылаў на XVI зьезьдзе, характарызуючы будучыя войны, сказаў наступ-

нае: «імпэрыялісты рыхтуюцца да вайны па сапраўднаму, мэтодамі, якія рашуча адрозьніваюцца ад тых, якія ня так даўно ўжываліся. Яны ўлічваюць вурокі і вопыты нядаўнага мінулага. Таму ў сучасны момант армія перастала ўжо адыгрываць асноўную домінуючую ролю ў падрыхтоўцы да будучых ваенных сустрэч. Краіна, яе экономіка, яе культурныя ўстановы і навуковыя сілы, вось вагары, якія прыведзены зараз у рух, каб падрыхтаваць да будучых жорсткіх схватак».

Кожная вайсковая організацыя ў капіталістычных краінах мае зараз у некалькі разоў зброі больш, чым яна мела некалькі год назад.

У 1914 г., напрыклад, пяхотныя дывізіі мелі 24—31 станкавых кулямётаў, а ў 1929 г. для дывізіі ваеннага часу ўстаноўлена ўжо зусім другая, у некалькі раз большая, колькасьць кулямётаў. У Францыі гэтая норма ўстаноўлена—170, у Амэрыцы—160, у Польшчы—130. Такія зьмены адбыліся і ў іншых родах войск. Але-ж ня толькі павялічылася колькасьць кулямётаў. У артылерыі таксама ёсьць значныя зьмены. Гармат цяпер куды больш, чым іх было раней. Ды і гарматы гэтыя ў шмат разоў лепшыя за тыя, якімі стралялі ў першую імпэрыялістычную вайну.

Танкі зьявіліся толькі ў канцы 1917 г. Цяпер колькасьць іх дасягнула ўжо вялізарнай лічбы. Францыя, напрыклад, зараз мае 2.000 танкаў.

Ваенна-паветраны флёт у пяці буйных дзяржавах (ПАЗШ, Англія, Францыя, Японія і Італія) складаўся ў 1914 г. з 350 самалётаў, а ў 1930 г. гэтая лічба павялічылася да 8.700 самалётаў.

Ня трэба забываць, што гэтае вялізарнае ўзбраеньне ёсьць у мірны час. Як толькі распачнецца вайна, значная частка прамысловасьці пераключыцца на выраб узбраеньня, і асабліва на падрыхтоўку ўдушлівых газаў, якія ў будучых войнах зоймуць віднае месца.

Аб чым гэта гаворыць? Гэта гаворыць аб тым, што будучыя войны будуць больш руйнуючымі, чым яны былі раней. Гэтыя войны патрабуюць вялізарнейшай колькасьці матэрыяльных рэсурсаў і выключнага напружаньня ўсяе народнае гаспадаркі. Вось прычыны таго, што пасьпяховае і хутчэйшае ажыцьцяўленьне нашае пяцігодкі ўзмацняе абароназдольнасьць нашае

краіны, садзейнічае тэхнічнаму ўзбраеньню, найлепшаму забесьпячэньню Чырвонае арміі, узмацняе яе бояздольнасьць. Правыя опортуністы і «левакі» якія дапамагаюць ім сваёй політыкай на зьмяншэньне тэмпаў нашага соцыялістычнага будаўніцтва, перашкаджаюць узмацненьню абароназдольнасьці нашай краіны. Але ня гледзячы на карканьне і «левых» і правых, дзякуючы вялізарным посьпехам у справе соцыялістычнага будаўніцтва, мы падводзім моцны падмурак пад абарону Савецкага Саюзу. Задача абароны, як мы бачым, цесна ўвязваецца з соцыялістычнай рэконструкцыяй ўсяе народнае гаспадаркі. Вось чаму мы павінны мобілізаваць усіх працоўных нашае краіны на вырашэньне вялізарных задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі, на заканчэньне пабудовы падмурку соцыялістычнай экономікі, на ўзмацненьне бояздольнасьці СССР.

Небясьпека вайны, якая ўсё больш нарастае, патрабуе каб уся пролетарская грамадзкасьць яшчэ больш аддала ўвагі пытаньням абароны СССР. Выконваючы бальшавіцкімі тэмпамі нашы гаспадарчыя задачы, мы ні на адну хвіліну не павінны забываць аб Чырвонай арміі. Наша армія, у параўнаньні з буйнымі капіталістычнымі краінамі, самая малая армія. Яна налічвае 562 тысячы чалавек усіх родаў войск (пяхота, флёт, артылерыя, авіацыя і інш.). У нас на 1.000 чалавек насельніцтва ў арміі служыць толькі каля 4 чалавек, у другіх дзяржавах гэтая лічба значна большая: у Францыі на 1000 чалавек у арміі служыць 17, у Польшчы 11, у Румыніі каля 10 чалавек, а мы добра павінны ведаць, што вайна пакліча ў рады арміі мільённыя масы. Наша задача заключаецца ў тым, каб у выпадку патрэбы мы адразу маглі заняць месца ў Чырвонай арміі. Вось чаму мы павінны больш увагі аддаць вайсковай падрыхтоўцы ўсяе працоўнае масы.

Пагроза інтэрвэнцыі бязумоўна зьяўляецца рэальнай і сур'ёзнай пагрозай.

Мы ўвесь час казалі аб тым, у якім становішчы знаходзіцца капіталізм, якімі сіламі ў выпадку вайны ён можа арудаваць.

Мы таксама гаварылі і аб нашых сілах, аб нашых посьпехах у будаўніцтве соцыялізму, аб Чырвонай арміі і аб тых сымпатыях сусьветнага пролетарыяту да нас, якія з кожным днём усё больш шырацца і ўзрастаюць.

Падагулім зараз усё сказанае. Спрабуем ацаніць усе тыя шансы, якія маюць імпэрыялісты для таго, каб ажыцьцявіць свае мэты, і якія шансы маем мы—Савецкі Саюз, каб даць належны адпор усім тым, хто захоча адабраць у нас заваёвы Кастрычніцкай рэволюцыі.

Разгледзім перш-на-перш тыя вурокі, якія мы маем ад першай інтэрвэнцыі. Галоўны ўрок першай інтэрвэнцыі—гэта тое, што імпэрыялісты баяліся сваіх рабочых. У час першай інтэрвэнцыі комуністычныя партыі ў капіталістычных краінах былі яшчэ надта слабыя. Пролетарыят тады яшчэ вельмі мала ведаў пра вучэньне Леніна. І ня гледзячы на гэта буржуазія баялася пасылаць свае войска ў вялікай колькасьці супроць расійскіх рабочых. Апрача таго можна налічыць цэлы рад выпадкаў, калі рабочыя не хацелі грузіць знарады, якімі Польшча павінна была страляць у Чырвоную армію. А нямецкія рабочыя затрымлівалі цягнікі, калі даведваліся, што там знаходзяцца вайсковыя прыпасы супроць Савецкага Саюзу.

Вайсковыя часьці, пасланыя Францыяй і Англіяй на тэрыторыю Расіі для барацьбы супроць рабочых і сялян, хутка заражаліся бальшавіцкай агітацыяй, адмаўляліся з намі ваяваць і іх прыходзілася шпаркім тэмпам эвакуяваць на бацькаўшчыну. Усё гэта адбывалася ў той час, калі сусьветны пролетарыят вельмі мала ведаў пра Савецкую Расію, але-ж за гэты час адбылося шмат зьмен. За гэты час аўторытэт II Інтэрнацыяналу значна паменшыўся. Рабочыя з кожным днём усё больш пераконваюцца, што II Інтэрнацыянал толькі на словах за рабочых, а на справе—ён памочнік буржуазіі.

II Інтэрнацыянал утрымаў у 1918 г. пролетарыят ад барацьбы за соцыялізм. Ён цяпер стараецца падрыхтаваць грамадзкую думку да інтэрвэнцыі супроць нас, але-ж гэта яму ня ўдасца. Вельмі яскравым прыкладам росту сымпатыі да Савецкага Саюзу можа паслужыць рэзолюцыя, якая была прынята на конфэрэнцыі, так званай «Незалежнай рабочай партыі» ў Англіі. Супроць волі правадыроў гэтае партыі, якія здрадзілі рабочую клясу, конфэрэнцыя паслала савецкай краіне наступнае прывітаньне:

«Конфэрэнцыя вітае Савецкі ўрад і ўсю рабочую клясу СССР з тымі посьпехамі, якія вы маеце ў справе ажыцьцяўленьня пяцігодкі».

Ня гледзячы на ўпартыя супраціўленьні правадыроў, якія ў гэтай справе паказалі свой сапраўдны здрадніцкі твар, гэтая конфэрэнцыя пад ціскам радавых дэлегатаў прыняла яшчэ наступны дадатак:

«Конфэрэнцыя констатуе, што ярасныя атакі царкоўнікаў, лямант аб нявольніцкай працы, хлусьня аб становішчы Савецкага Саюзу і г. д. зьяўляецца пропагандаю з мэтаю падрыхтоўкі ваеннага нападу ў шырокім маштабе на савецкіх рабочых. Выходзячы з гэтага конфэрэнцыя выражае сваю рашучасьць несьці барацьбу супроць гэтых ваенных падрыхтовак і запэўняе савецкіх рабочых, што ім будзе аказана ўсямернае падтрыманьне ў справе ажыцьцяўленьня тых плянаў, якія яны намецілі».

Бязумоўна, як ні стараюцца соцыял-здраднікі ўзводзіць паклёпы на наш Саюз, буржуазіі ня ўдасца ўзьняць супроць нас значную колькасьць пролетарыяту.

Мы цяпер бязумоўна маем большыя сілы, чым гэта было ў 1918—20 гг. Цяпер мы ва ўсіх капіталістычных краінах маем комуністычныя партыі, якія растуць і мацнеюць, ва ўсіх краінах мы маем дзесяткі, сотні тысяч і, нават, мільёны, якія стануць на абарону Савецкага Саюзу.

Вайна, якую рыхтуюць капіталісты супроць СССР, будзе перарастаць у грамадзянскую вайну. Буржуазія павінна будзе ў выпадку вайны ваяваць на два фронты—адзін фронт на мяжы сваёй дзяржавы, другі фронт—унутры дзяржавы. Буржуазія вельмі баіцца гэтага другога фронту.

Мы заўжды павінны быць у курсе спраў міжнародных падзей. Мы павінны вельмі старанна вывучаць і разумець тую небясьпеку, якая пагражае нашаму Саюзу. Гэтым самым мы павінны мобілізаваць увагу пролетарыяту і працоўнага сялянства для таго, каб заўжды быць гатовым належна спаткаць інтэрвэнтаў.

Савецкі Саюз да апошняга моманту будзе змагацца за мір. Але-ж калі імпэрыялісты рашаць арганізаваць супроць нас інтэрвэнцыю, дык гэтая інтэрвэнцыя будзе галоўная небясьпека для тых, хто парушыць мір.

«Зьезд—гаворыцца ў рэзолюцыі VI зьезду Саветаў па дакладзе тав. Молатава—даручае ўраду, абапіраючыся на ўзрастаючую моц Савецкай краіны і рост спачуваньня да Саюзу ССР

працоўных ўсіх краін, няўхільна працягваць і надалей політыку міру, узмацняць гаспадарчыя сувязі і ўзаемаадносіны з другімі дзяржавамі, усямерна ўзмацняючы адначасна абароназдольнасьць савецкай краіны і моц Чырвонай арміі. Зьезд аддае сабе ясную справаздачу ва ўзрастаючай ваеннай небясьпецы і разам з тым прызнае, што ва ўмовах крызісу, які ўсё паглыбляецца, усё больш нарастаючай няўстойлівасьці ў капіталістычных краінах пры ўзмацненьні эконамічнай і політычнай моцы Саюзу ССР, якое адначасна адбываецца, узброены напад на Саюз ССР азначае цяпер галоўную небясьпеку для тых, хто асьмеліцца парушыць мір і напасьці на Савецкі Саюз».

ЦАНА 20 кап.